

روز قضاوت

یکشنبه ۱۱ آذر ۱۴۰۳
شماره ۴۲۹۳

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

«گفت‌وگوها ادامه دارد». این جمله‌ای بود که پس از پایان مذاکرات دوساعته ژنو در روز جمعه با تروئیکای اروپایی از سوی دو طرف مطرح شد. به نظر می‌رسد در دور اول گفت‌وگوها، صرفاً محورهای کلی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و برنامه‌ریزی برای ادامه مذاکرات صورت‌برگرفته است. احتمال برگزاری چند جلسه دیگر مذاکره با اروپایی‌ها تا زمان حضور ترامپ در کاخ سفید نیز وجود دارد. فارغ از محتوای مذاکرات، اعلام این گزاره که قرار است گفت‌وگوها ادامه یابد، نشان می‌دهد که دو طرف تمایل به ادامه گفت‌وگوها برای رسیدن به نقطه اشتراک در موضوعات اختلافی دارند. بر اساس آنچه معاون وزیر خارجه ایران اعلام کرده، محور گفت‌وگوها شامل موضوعات منطقه‌ای، رفع تحریم‌ها و مسائل هسته‌ای بوده است. در این میان، مقامات ایرانی تأکید کردند که اروپا باید رفتار خود را اصلاح کند. موضع محکم و صریح ایران این تصویر را به وجود آورد که ایران قصد ندارد از موضع ضعف مذاکره کند و قرار نیست امتیازی به طرف مقابل دهد.

□ □ □

■ **از مذاکره استقبال می‌کنیم اما در مقابل زیاده‌خواهی کوتاه نمی‌آییم**

پنجشنبه هفته گذشته، یک روز پیش از شروع مذاکرات با تروئیکای اروپا، مقامات ایرانی با تئریکه مورا، معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، دیدار داشتند. موارپس از این جلسه اشاره کرد که مذاکرات با طرف ایرانی مثبت بوده است. او در پیامی در ایکس نوشت: «گفت‌وگوهای مثبتی با مجید تخت‌روانچی، معاون وزیر خارجه و کاظم غریب‌آبادی، معاون حقوقی وزارت خارجه داشتم. در این دیدار درباره همکاری‌های ایران با روسیه، تنش‌های فعلی در خاورمیانه و اهمیت جلوگیری از تشدید تنش‌ها و همچنین مسائل حقوق بشری گفت‌وگو کردیم.» معاون وزیر خارجه ایران اما موضعی متفاوت از تئریکه مورا داشت و اشاره کرد که به مورا گفته است: «اروپا باید دست از رفتار غیرمسئولانه بردارد.» او افزود: «اروپا در موضوع هسته‌ای ایران به دلیل عدم برخورداری از روحیه مسئولیت‌پذیری و اعتماد به نفس لازم، مدت‌هاست از بازیگری تأثیرگذار فاصله گرفته است. اروپا نیازمند خودبازیابی است.» این اظهارات نشان می‌دهد که برخلاف چرچ‌اسیز برای موضوع مذاکره و حتی ابتکارا ایران برای آغاز گفت‌وگو با اروپا، موضع ایران در قبال زیاده‌خواهی‌های اروپایی‌ها صریح و قاطع خواهد بود.

عراقچی، وزیر خارجه ایران نیز صراحتاً اعلام کرد که به شروع مذاکرات ژنو خوش‌بین نیست و افزود که اگر تهدید تحریم‌های غرب ادامه پیدا کند، دکترین هسته‌ای ایران تغییر خواهد کرد. همه این اظهارات نشان می‌دهد که ایران قصد ندارد از موضع ضعف با طرف اروپایی مواجه شود.

■ **تا اینجا فعلاً مذاکرات ادامه دارد**

روز جمعه، پس از برگزاری مذاکرات ژنو، تروئیکای اروپا در پیامی مشترک به این موضوع اشاره کردند که برای ادامه گفت‌وگوها در آینده نزدیک توافق شده است. فارغ از محتوای جلسه با اروپایی‌ها، به نظر می‌رسد روشن‌ترین دستاورد این گفت‌وگو ادامه مذاکرات در جلسات آتی باشد. غریب‌آبادی نیز به این موضوع اشاره کرد

انتخابات میان‌دوره‌ای در چالش زمان‌بندی

علی مزروعی

خبرنگار گروه نقد روز

پس از شهادت سیدابراهیم رئیسی با تغییراتی که در یازده‌زمانی برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری ایجاد شد برخی مشکلات قانونی و اجرایی در فرایند برگزاری انتخابات به‌وجود آمده است. یکی از این مشکلات، به‌وضوح در انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس شورای اسلامی نمایان شد: در سه حوزه انتخابیه بندر لنگه، نطقه و اشنویه و بیستان‌آباد، به دلیل استعفا ۳ نماینده برای حضور در دولت و عدم فرصت کافی برای طی شدن مراحل ثبت‌نام کاندیداهای جدید این مناطق از داشتن نماینده مجلس محروم شدند. این مسئله، علاوه بر تضعیف حقوق مردم این حوزه‌ها، ضعف‌های موجود در قانون انتخابات را آشکار کرده و ضرورت اصلاح آن را بیش از پیش نمایان ساخته است. برای جلوگیری از تکرار چنین مشکلاتی در آینده، اصلاح قانون به‌گونه‌ای که با شرایط سیاسی و زمانی کشور سازگار باشد، امری ضروری است. در عین حال، نباید شرایط خاص فعلی را نادیده گرفت. همکاری مجلس و شورای نگهبان در ایجاد راهکارهای مؤت و اعتداف‌پذیر، می‌تواند مانع از تضعیف حقوق مردم شود و اعتماد عمومی به نظام انتخاباتی را حفظ کند. در ادامه، با بررسی ابعاد این موضوع، به ارائه راهکارهایی برای حل این معضل می‌پردازیم.

■ **مشکل قانونی استعفا و زمان‌بندی انتخابات**

بر اساس ماده ۲۹ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی، داوطلبانی که در مشاغل تصریح‌شده قانونی فعالیت دارند، باید حداقل شش ماه پیش از ثبت‌نام در انتخابات، از سمت خود استعفا داده و از اشتغال به آن‌منصب خودداری کنند. این حکم، که در انتخابات اصلی و میان‌دوره‌ای مجلس به‌طور یکسان اعمال می‌شود، به‌خودی‌خود از منطقی معینی پیروی می‌کند که آن هم جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی از قدرت و امکانات دولتی در فرایند تبلیغات و انتخابات است. اما اجرای این قانون در شرایط خاص انتخابات میان‌دوره‌ای، مشکلاتی جدی به همراه داشته است. به‌طور خاص، استعفا‌ی سه نماینده مجلس دوازده‌م برای تصدلی سمت‌های وزارتی در کابینه دولت چهاردهم، موجب خالی شدن کرسی‌های این حوزه‌ها شد. با توجه به زمان‌بندی ثبت‌نام در انتخابات میان‌دوره‌ای، افرادی که می‌خواستند برای این کرسی‌ها نام‌زد شوند، باید شش ماه قبل از آغاز فرایند ثبت‌نام که اخیراً کلید خورده است از مسئولیت‌های خود کناره‌گیری می‌کردند. این در حالی است که هیچ‌کس نمی‌توانست پیش‌بینی کند این سه نماینده از سمت خود استعفا خواهند داد. بنابراین، از لحاظ عملی، امکان رعایت قانون برای بسیاری از داوطلبان فراهم نبود.

■ **واکنش شورای نگهبان به بن‌بست قانونی**

سخنگوی شورای نگهبان، هادی طحان‌نظیف، در واکنش به این وضعیت تأکید کرد قانون تفاوتی میان انتخابات اصلی و میان‌دوره‌ای قائل نیست و داوطلبان باید از ماه‌ها قبل استعفا دهند. اما براساس زمان‌بندی انتخابات، عملاً فرصت

جلسه اول مذاکرات ژنو در حالی به پایان رسید که دوطرف برای ادامه گفت‌وگوها توافق کردند ایران اما صراحتاً اعلام کرد که مقابل زیاده‌خواهی اروپایی‌ها کوتاه نخواهد آمد

دیپلماسی قدرت با اروپا

و گفت: «ما قاطعانه به پیگیری منافع مردم خود متعهد هستیم و ترجیح‌مان مسیر تعامل است.»

بااین‌حال، نکته‌روشنی که درباره ادامه گفت‌وگوها وجود دارد این است که ایران با موضع محکمی که اتخاذ کرده، صراحتاً اعلام کرده که در مقابل زیاده‌خواهی‌های اروپایی‌ها کنار نخواهد آمد و حتی تهدیدات ادامه‌دار غرب ممکن است ایران را به سمت تغییر دکترین هسته‌ای سوق دهد. برای بررسی ابعاد مذاکراتی که در ژنو صورت گرفت و گفت‌وگوهای موازی در این مورد، با عبدالرضا فرجی راد گفت‌وگو کردیم که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

□ □ □

■ **فرجی راد: جلسه اول مذاکره به تبیین مواضع گذشت**

مذاکرات این دوره حساس‌تر از دوره گذشته است و نکته مهم این است که با توجه به شرایط منطقه، صرفاً در خصوص موضوعات هسته‌ای ایران نخواهد بود. عبدالرضا فرجی راد در خصوص مذاکرات ایران با اروپایی‌ها گفت: «نکته مهم این است که هر دو طرف اعلام کردند اراده‌ای برای مذاکره دارند. ایران در نیویورک پیشنهاد مذاکره را داده بود و اروپایی‌ها آن را قبول کردند. همچنین، اروپایی‌ها وارد اعلام کردند که از مذاکرات استقبال می‌کنند، پس اراده‌ای از جانب هر دو طرف برای گفت‌وگو در مورد مسائل هسته‌ای و مسائل منطقه‌ای وجود دارد. مذاکرات حساس‌تر و پیچیده‌تر است. پیش از این، تمرکز بیشتری بر مسائل هسته‌ای در جریان مذاکراتی که با اروپایی‌ها حتی آقای بولر صورت گرفته، وجود داشت. البته پیش از آن، مذاکرات حقوق بشری نیز با اروپایی‌ها در جریان بود، اما اکنون علاوه بر مذاکرات هسته‌ای، مسائل منطقه‌ای هم به مذاکرات اضافه شده است. یکی از این مسائل، کمکی است که اروپایی‌ها می‌گویند ایران به روسیه انجام می‌دهد. همچنین در مورد مسائل خاورمیانه، اعراب و اسرائیل و مسائل لبنان صحبت‌هایی

جلسه اول مذاکرات ژنو در حالی به پایان رسید که دوطرف برای ادامه گفت‌وگوها توافق کردند

دیپلماسی قدرت با اروپا

مطرح شده است. آقای تخت‌روانچی نیز اعلام کرد که مذاکرات علاوه بر مسائل هسته‌ای، در مورد مسائل منطقه‌ای هم خواهد بود. لذا گسترده بودن مسائل زمان زیادی می‌برد و علاوه بر این، افکار هم به یکدیگر نزدیک نیست و باید چندین جلسه صحبت شود تا دو طرف به نتیجه برسند. خود مسئله هسته‌ای فی‌نفسه پیچیده است؛ به پایان رسیدن قطعنامه ۲۳۳۸، اینکه تحریم‌ها علیه ایران برگردد، یا اینکه به توافق نمی‌رسند و مکانیسم ماشه فعال می‌شود.»

■ **تا آمدن ترامپ به کاخ سفید، حداقل دو جلسه مذاکره با اروپایی‌ها برگزار می‌شود**

برنامه‌ریزی برای ادامه گفت‌وگو موضوعی است که به نظر می‌رسد در جلسه اول گفت‌وگوها مطرح شده است. فرجی راد در این خصوص گفت: «حساسیت ایران روی موضوع بازگشت مکانیسم ماشه زیاد است، تا آنجا که آقای عراقچی صراحتاً اعلام کرده که به سمت تغییر دکترین هسته‌ای خواهیم رفت و آن را فعال می‌کنیم. بنابراین، همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد، در جلسه اول برنامه‌ریزی برای گفت‌وگوهای آتی تنظیم شد و اینکه موضوعات اختلافی چه مواردی هستند و باید چه موضوعاتی در اولویت گفت‌وگو قرار گیرند و در این مسائل اژانس به چه نتیجه‌ای می‌رسد. تصور می‌کنم جلسات ادامه‌دار است و تا زمان روی کار آمدن ترامپ در کاخ سفید، یکی دو جلسه دیگر بین ایران و اروپا برگزار می‌شود.»

■ **اگر مذاکرات با آمریکا در میان باشد، کانال آن نرژ است**
در آستانه شروع مذاکره با اروپا، معاون سیاسی وزارت خارجه راهی نرژ شد. گفته می‌شد که دیدارهایی با طرف آمریکایی در این سفر صورت گرفته است. فرجی راد در این مورد توضیح داد: «آقای تخت‌روانچی به اسلو هم رفتند. ملاقات آقای

تخت‌روانچی به دعوت نرژوی‌ها صورت گرفته و شایعاتی هم مطرح می‌شد که ایشان برای ملاقات با آمریکایی‌ها به اسلو رفته است که صحت نداشت. باتوجه به شناختی که از آنجا دارم، نرژو یکی از بزرگ‌ترین میانجی‌گرهای دنیاست، چون پیش از این بین ایران و آمریکا نیز میانجی‌گری کرده است. تصور می‌کنم نرژوی‌ها می‌خواستند پیشنهادهای دهند که واسطه شوند و مذاکرات مستقیمی صورت گیرد. شاید دعوتشان با این هدف بوده است، اما اکنون بعید می‌دانم که مذاکرات مستقیمی صورت گیرد. اما حتماً پیام‌هایی از آمریکای ترامپ دریافت و منتقل می‌کنند؛ صرفاً این نبوده که آقای تخت‌روانچی برای انجام ملاقات معمولی در دل روابط دوجانبه به اسلو رفته باشد. روابط دوجانبه نرژوی‌ها با ایران بیشتر در خصوص انرژی و سرمایه‌گذاری است، اما وقتی تحریم وجود داشته باشد، نمی‌توان روابط اقتصادی برقرار کرد. لذا بیشتر مسائل سیاسی در روابط دو طرف مطرح است تا مسائل فرهنگی، اقتصادی و سرمایه‌گذاری. نرژو میانجی‌گر صلح است و اعتبار دارد و تلاش کرده‌اند آتش‌ها در گوشه و کنار دنیا را با واسطه‌گری بخوابانند. لذا ممکن است دعوت کرده باشند که ببینند آیا ایران تمایل دارد یا آمریکای ترامپ گفت‌وگو کند. دوم اینکه آیا آمادگی وجود دارد که گفت‌وگوی مستقیم وجود داشته باشد؟ نکته دیگر آنکه نرژوی می‌تواند در این مسیر میانجی‌گری کند؟ طبیعتاً اگر گفت‌وگویی باشد، میانجی‌گری خواهند داشت به ویژه اینکه تجربیاتی هم در این مورد وجود داشته است.»

در حال حاضر گفت‌وگوهای غیررسمی از کانال‌های مختلف، صورت گرفته است. فرجی راد، در این مورد گفت: «نمی‌دانیم در مذاکرات چه می‌گذرد. نرژو برای خود یک وظیفه‌ای تعیین کرده و راه خودش را می‌رود. ممکن است گفت‌وگوهای دیگری هم در حال انجام باشد. گفت‌وگوهای غیررسمی در حال انجام است، محتوای آن رازمی‌دانیم اما این رازی‌دانیم که ترامپ مشغول شده است. وقتی مشاوری انتخاب کرده که در مورد جنگ اوکراین به روس هاطرح دهد، براساس قولی که به مردم داده که جنگ را تمام می‌کنم و با ایران مذاکره می‌کنم و در لبنان و غزه آتش بس می‌آورم، همه این فعالیت‌ها شروع کرده است. براین اساس اگر گفت‌وگوهایی در خصوص اوکراین شروع کرده، ممکن است درباره ایران هم گفت‌وگوها را به نحوی جرقه زده باشد. اطلاعاتی در این مورد وجود ندارد که در مورد ایران هم اقداماتی انجام می‌شود یا نه اما به نظر می‌رسد تلاش برای گفت‌وگو با ایران از کانال نرژو صورت می‌گیرد.»

■ **قرار نبود با یک جلسه مذاکرات به نتیجه برسد**

فرجی راد، به این موضوع اشاره کرد که صحبت‌های وزیر خارجه، ارتباطی با محتوای مذاکرات ندارد و توضیح داد: «موضع‌گیری آقای عراقچی ارتباطی به مذاکرات ندارد. ایشان روز جمعه این موضوع را مطرح کردند. آقای عراقچی به این خاطر که مسئله مکانیسم ماشه حساس‌ترین‌گیز شده به اروپایی‌ها هشدار می‌دهد که با ما کنار بیایید، گفت‌وگو کنید و در غیراین صورت اوضاع پرآشوب می‌شود و قرار فرآر باشد تحریم‌ها برگردد، که این موضوع گفته شده است چون مذاکره دو سه ساعته با اروپا در روز جمعه به نتیجه نرسید، این حرف ایشان با نگاه ما آینده است. ممکن است مذاکرات اروپا، ۱۵۰ جلسه طول بکشد. ممکن است نتیجه بگیرند یا خیر. اما این نکته واضح است که با یک جلسه قرار براین نبوده که کسی به نتیجه برسد.»

□ □ □

قواره مطلوب آمریکایی‌ها برای منطقه غرب آسیا چیست؟

مصر فرستاده می‌شدند، با استفاده از روش‌هایی که در هیچ جای دیگری مورد تأیید نبود بازجویی می‌کردند! علاوه بر این‌ها، بر همگان آشکار است که دولت آمریکا تا پیش از اختلاف با صدام، به حکومت دیکتاتوری او کمک می‌کرد و حتی در جریان جنگ ۸ ساله با ایران، سلاح نیز در اختیار او می‌گذاشت. حکومت دیکتاتوری محمدرضا پهلوی، شاه سابق ایران نیز مورد تأیید و حمایت آمریکا بود، به حدی که آمریکا برای حفظ این استبداد حاضر به راه‌اندازی کودتای ۲۸ مرداد در ایران شد.

البته این تنها قواره مطلوب دولت آمریکا برای غرب آسیا نبوده و نیست. ایجاد آتارشی و هرج‌ومرج دومین راهبرد کلیدی و مهم آمریکایی‌ها در قرن ۲۱ میلادی برای منطقه است. آخرین تحقیقات دانشگاه براون نشان می‌دهد جنگ‌های بعد از ۱۱ سپتامبر ایالات متحده تاکنون مستقیماً منجر به کشته شدن بیش از ۹۴۰ هزار نفر شده است. همچنین برآورد این دانشگاه معتبر بیانگر آن است که بین ۳۶ تا ۳،۸ میلیون نفر نیز طی این ۲۳ سال به‌طور غیرمستقیم بر اثر این جنگ‌ها جان خود را از دست داده‌اند. از سوی دیگر به طرز هولناکی این جنگ‌ها موجب آوارگی ۳۸ میلیون نفر شده و محل زندگی میلیون‌ها انسان بی‌گناه، تخریب یا ویران شده است. ۷۰ یعنی میلیون‌ها انسان بی‌گناه تاکنون قربانی راهبرد هرج‌ومرج‌سازی منطقه توسط ایالات متحده آمریکا شده‌اند. ایجاد گروه‌های تروریستی چون داعش و اختلاف‌افکنی بین شیعه و سنی در کشورهای مختلف منطقه نیز تداوم همین راهبرد استعماری آمریکاست. در حقیقت هرجایی که دولت‌های مختلف آمریکا اعم از دموکرات و جمهوری خواه نتوانستند یک دیکتاتور و حکومت استبدادی دست‌نشانده و وابسته به خود داشته باشند، ایجاد هرج‌ومرج و آشوب را در دستور کار قرار دادند. دو راهبردی که بدون شک مکمل یکدیگر بوده و برای «آمریکازدایی» از منطقه، مبارزه با آنها ضروری است. موضوعی که رهبر معظم انقلاب نیز در دیدار با بسیجیان به آن اشاره کردند و فرمودند: «بسیج بدانند که قواره مطلوب آمریکا برای کشورهای این منطقه یک دوگانه است؛ با «استبداد» یا «هرج‌ومرج»؛ به تعبیر فرنگی: یا «دیکتاتوری» یا «آنارشیسم». آمریکا برای این منطقه این دوگانه را در نظر دارد.»

■ **پی‌نوشت**

- https://truthout.org/articles/us-provides-military-assistance-to-73-percent-of-world-s-dictatorships/
- https://www.brookings.edu/articles/its-time-to-stop-us-arms-sales-to-saudi-arabia/
- https://thefesepost.com/2022/02/08/us-missile-saudi-uae/
- https://www.spa.gov.au/646563
- https://www.cbsnews.com/news/trump-calls-saudi-crown-prince-mohammed-bin-salman-a-friend-of-mine/
- https://thenewpress.com/books/road-tahrir-square
- https://watson.brown.edu/costofwar/figures